

Posudek vedoucího práce
na bakalářskou práci *Lucie Macákové*

„Úloha extrémních sportů v kontextu moderního způsobu života“

Kontext vzniku bakalářské práce: Lucie se zvolila téma své bakalářské práce již na počátku svého studia. Měla oprávněnou představu, že její osobní zkušenost z pospolitého života skupiny sportovců ji nabídne dostatek podnětů pro uplatnění poznatků získaných na fakultě i uspokojivou odpověď na otázky, které ji zajímají. Vzhledem k dostatečnému času pro zpracování této práce jsme se dohodli na relativně širším pojetí práce. Dohodli jsem se, že kromě relativně nepoččetných zdrojů z oblasti sociologie sportu, se Lucie seznámí s obecnějšími sociologickými přístupy k pojetí moderní společnosti a to zejména těmi, které umožňují postihnout jak strukturní okolnosti formování skupin na fólii alternativních způsobů života, tak i bezprostřednější kontext formování těchto skupin i kontext individualizovaných podnětů a situací. Bylo také dosti času, aby mohla Lucie svoji zkušenost z této oblasti sledovat podle předem dohodnuté struktury problémů a tím také podpořit svou bakalářskou práci empirickými poznatky. Soustředěněji jsme spolupracovali na bakalářské práci během posledního semestru. S konečným textem jsem se seznámil až pod odevzdání bakalářské práce. Budu mít tedy také připomínky k některým formulacím.

Pojetí práce a dosažené poznatky: struktura práce odráží zčásti výše naznačený postup přípravy této práce. S ohledem včasné ujasnění tématu formuluje Lucie po krátkém úvodu hypotézy, které chce v práci sledovat (jejich přesvědčivost by asi byla působivější, kdyby byly uvedeny za rozbořem teoretických přístupů ke zvolenému tématu). V první kapitole sleduje literaturu, která charakterizuje různé přístupy k pojetí sociální úlohy sportu a vliv různých sociálně stratifikačních faktorů na jeho sociální povahu. Větší část této kapitoly je věnována tématice sociálních skupin, zejména jejich povaze v oblasti sportovních činností. Ve druhé kapitole jsou specifikovány sociální faktory, které působí na formování sportovních uskupení a organizací: sportovní publikum / diváctví, komercializace sportu, sportovní sponsoring, sportovní reklama. Na několika závěrečných stranách jsou pak shrnuty poznatky strukturovaného pozorování a rozhovorů, které byly provedeny s vybranými autoritativními osobami ve sledované sportovní oblasti.

Jaké poznatky byly v práci dosaženy? Lucii se podařilo vytvořit si relativně široké teoretické zázemí pro hledání odpovědi na formulované hypotézy. Využila jak obecnější sociologické texty, které pojednávají o sportu v kontextu obecných přístupů ke společnosti, tak i specializované texty z oblasti sociologie sportu. Zde se musela opírat o zahraniční texty, neboť domácí produkce v této oblasti je nedostatečná. Podnětná je zejména druhá kapitola, kde na příkladech vybraných (zahraničních) studií jsou objasněny stratifikační procesy, které dnes již probíhají po linii kulturních diferencí než po linii diferencí sociálně statusových. Další podnětný pohled je nabídnut při zkoumání vlivu komercializace na kulturně podmíněné diferenciační procesy, na význam nových sportů jako subkultur. V neposlední řadě jsou uvedeny (spíše implicitně) zajímavé argumenty k formování komunitních forem interakce v podmínkách masových, konzumně orientovaných a individualizujících se společností (problém Gemeinschaft/Gesellschaft).

Hodnocení práce: pozitivní přínos práce jsem formuloval již výše : Lucii se podařilo identifikovat klíčové faktory ovlivňující socializační proces v podmínkách zvolené současné sportovní oblasti, kterou označuje jako extrémní. Výstižně je charakterizuje v hypotéze: zkoumanou oblast charakterizuje jako subkulturu a chce zjistit, v jaké míře se zde prolínají

principy soutěživosti / individualizace a solidarity, v jakých formách se projevuje úsilí o sociální uznání a jaké mohou být důsledky subkulturního tlaku na jednotlivce. Autorka sleduje výzvu náročného strukturně činnostního přístupu. Zdařilo se její přijatelně charakterizovat jednotlivé faktory v makro pohledu (vhodným výběrem autorů s rozdílnými přístupy) i při rozboru povahy sociálních skupin ve sportu /snowboardingu. Jsou však zobrazeny spíše jako vzájemně nepodmíněné, bez vzájemných souvislostí a napětí. Nezdařilo se proto promítnout celistvost či komplexnost jejich vlivu, se kterou byla pak konfrontována při terénním výzkumu. Výsledky empirického výzkumu jsou pak jen velmi povšechné a spíše odkazují na souběžnost zkoumaných faktorů než jejich vzájemné napětí. Např. vztah alternativnosti subkultury sledovaného sportu a jeho masifikace a komercializace je hodnocen ve prospěch jednoznačné převahy komercializace, i když z uvedených analýz spíše vyplývá, že komunitární a solidární formy si celkem udržují svou váhu i v tlaku komercializace.

Práce je napsána v dobré literární podobě a nezjistil jsem žádné formální nedostatky. Některé formulační nepřesnosti jsem však zjistil – např. charakteristika moderní společnosti jako kapitalistické (s.8), nevhodné označování zkoumaných souvislostí jako zákonitosti (ss. 19 a 50).

Návrh kreditního hodnocení: práci hodnotím jako velmi dobrou v pásmu 30-32 kreditů.

Müller Karel

V Černošicích, 10. 3. 2007